

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

SL

Govor

10. november 2020

Govor Klause-Heinerja Lehneja, predsednika Evropskega računskega sodišča

Predstavitev letnega poročila Evropskega računskega sodišča za leto 2019

Odbor Evropskega parlamenta za proračunski nadzor

10. november 2020

**Velja govorjena
beseda.**

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Spoštovana gospa predsednica (ga. Hohlmeier),

spoštovani poročevalci in poročevalci v senci za podelitev razrešnice,

spoštovane poslanke in poslanci,

spoštovani gospod komisar (g. Hahn),

predsedstvo Sveta,

gospe in gospodje,

v veselje mi je, da sem danes tu skupaj s kolegom Tonyjem Murphyjem, ki ga sicer že poznate, vendar se mi v vlogi člana Sodišča, pristojnega za letno poročilo, tokrat pridružuje prvič.

To leto je **zaznamovano z izzivi**, kakršnih še ni bilo. Toda v Evropski uniji je vedno tako, da **velike krize** vodijo do **velikih korakov naprej** in inovacij, ki so se nam le nekaj mesecev prej zdeli nemogoči.

Zato zdaj, ko vam predstavljam letno poročilo Sodišča za leto 2019, vsi razmišljamo o pomembnih odločitvah in sporazumih v zvezi z večletnim finančnim okvirom in instrumentom *Next Generation EU*, s katerimi se bosta **v naslednjih sedmih letih** oblikovala poraba in finančno poslovanje EU.

Kot neodvisni zunanji revizorji Evropske unije smo storili vse, kar je bilo v naši moči, da smo lahko tudi po izbruhu pandemije COVID-19 **zagotavljali uspešne javne revizije v EU**.

Kaj smo ugotovili?

Za odhodke ocenjujemo, da se skupna stopnja napake **ni bistveno spremenila**, saj je leta 2018 znašala 2,6 %, leta 2019 pa **2,7 %**. Ta razdelek seveda zakriva precejšnje razlike med področji.

Na področju **konkurenčnosti** smo ocenili povečano stopnjo napake (v višini 4 %), ki se nanaša predvsem na neupravičene stroške. Nadaljnja poenostavitev kompleksnih pravil za stroške dela je nedvomno del rešitve tega položaja, kar trdimo že več let. Pregledali smo tudi revizije, ki so jih opravili tako Komisija kot tudi zunanji revizorji v njenem imenu, ter ugotovili, da so le delno zanesljive in da obstaja še veliko možnosti za napredek.

Na področju **naravnih virov** smo ugotovili izboljšanja, zaradi katerih ocenjena stopnja napake znaša 1,9 %. Na podlagi tega in ob upoštevanju dokazov, pridobljenih v okviru kontrolnega sistema, smo ugotovili, da

je stopnja napake na tem področju blizu praga pomembnosti. **Dobra novica** velja zlasti za neposredna plačila, ki temeljijo predvsem na površinah kmetijskih zemljišč, ki jih prijavijo kmetje. Ta plačila so še vedno **precej pod** pragom pomembnosti in pomenijo veliko večino porabe v tem razdelku. Vendar pa je pri razvoju podeželja, tržnih ukrepih, ribištvu in okoljskih ukrepih, ki pomenijo preostalih 30 % porabe v tem razdelku, stopnja napake še vedno pomembna. V zvezi z razširitvijo vloge nacionalnih **certifikacijskih organov** od leta 2015 smo, potem ko smo ponovno izvedli nekatere njihove revizije, zahtevali številne izboljšave, kar je skladno z oceno teh revizij, ki jo je opravila Komisija.

Na področju **uprave** tako kot v prejšnjih dveh letih nismo ugotovili pomembnih napak.

Na področju **kohezije**, na katerem imajo **nacionalni revizijski organi** pomembno vlogo pri okviru zagotovit in kontrol, smo pregledali delo 18 takih organov in pri tem ponovno odkrili napake, ki jih ti organi niso odkrili. Ob upoštevanju popravkov, ki so jih izvedli organi držav članic, smo ocenili, da stopnja napake na tem področju znaša **4,4 %**, kar je manj kot lani, toda še vedno nad stopnjo pomembnosti. Napake, ki jih revizijski organi niso odkrili, in druge pomanjkljivosti v stopnjah preostale napake, o katerih sta poročala pristojna generalna direktorata Komisije GD REGIO in GD EMPL (po navedbah katerih znaša tveganje ob plačilu 3,1 % oziroma 2,2 %), se odražajo v ocenah napak, ki jih je izračunala **Komisija**, zato so te po našem mnenju **preizke**. Če bodo nacionalni organi in Komisija ta problem v prihodnjih letih odpravili, se bomo lahko **bolj opirali** na delo revizijskih organov držav članic in njihove rezultate ali bomo lahko celo **potrdili** njihovo oceno. Vendar tako daleč še nismo. Vem, da je Komisija trdno odločena doseči ta cilj, in potrebna bodo velika prizadevanja na vseh ravneh za njegovo uresničitev.

Zakaj toliko poudarjam področje kohezije?

Odgovor je preprost: Sodišče že več let razlikuje med porabo, ki jo obravnavamo kot porabo z **visokim tveganjem**, na primer na področju kohezije, in tisto, ki jo obravnavamo kot porabo z nizkim tveganjem. Poraba z visokim tveganjem vsebuje pomembne napake, katerih ocenjena stopnja znaša **4,9 %** (v letu 2018 je znašala 4,5 %).

Kaj se je torej zgodilo leta 2019? Kljub nekaterim manjšim izboljšanjem ali poslabšanjem na zadevnih področjih ni bilo **korenitih** sprememb in slabosti v naknadnih preverjanjih niso bile odpravljene.

Toda povečal se je **delež** odhodkov z visokim tveganjem, zlasti na področju kohezije (in sicer na 53 %). To samo po sebi ni problematično – zaželeno in pričakovano je bilo namreč, da se bo poraba za kohezijo povečala. Krivde za to ne nosi nihče. Vendar pa to pomeni, da pomembno napako zdaj vsebuje večina

revidirane populacije Sodišča – napaka je torej vseobsegajoča. Zato je Sodišče sklenilo, da bo v zvezi s porabo za leto 2019 izreklo **negativno mnenje** in ne mnenje s pridržkom tako kot v prejšnjih letih.

Tega pa **ne** gre razumeti kot neke vrste obtožnico za Komisijo – konec koncev približno 74 % odhodkov EU upravljajo **organi držav članic**. V tej verigi ima vsak člen svojo vlogo in čezmerno posploševanje ni rešitev.

Prav tako tega po treh zaporednih letih, v katerih je Sodišče lahko za odhodke izreklo mnenje s pridržkom, **ne** gre razumeti kot znak **nazadovanja** v upravljanju. V primerjavi s stanjem pred desetimi leti je bil napredek velik, zato to ni **nazadovanje**, temveč **stalni strukturni problemi** na nekaterih področjih, ki jih je treba odpraviti. Potrebna so **jasna in enostavna pravila** za vse finance EU, pa tudi **uspešna preverjanja** tega, kako so bila sredstva porabljena in ali so bili doseženi načrtovani rezultati.

Kar je pomembnejše od splošnega zaključka Sodišča ali naslova, so dejansko stanje in zaključki Sodišča za posamezna področja porabe, ki so **zelo raznolika**. Zato vas vabim, da jih preučite, ko boste v naslednjih tednih in mesecih pripravljali sklep Evropskega parlamenta o razrešnici.

Spoštovana gospa predsednica, spoštovane gospe in gospodje,

na vas se obračam v okviru oblikovanja **naslednjega večletnega finančnega okvira**. Poraba EU se bo v prihodnjih letih skoraj podvojila – in tokrat najbrž ni pretirano reči, da je to zgodovinsko povečanje. Zato vas pozivam, da na podlagi **izkušenj iz preteklosti** vzpostavimo najboljši možni sistem znotraj večletnega finančnega okvira in instrumenta *Next Generation EU*. In za to ima EU eno samo možnost.

Zato moramo **zaščititi finančne interese EU** pred nepravilnostmi in goljufijami – in zavedam se, da je Odbor za proračunski nadzor velik zaveznik Sodišča na tem področju. V letu 2019 je Sodišče uradu OLAF posredovalo devet primerov domnevnih goljufij, ki smo jih odkrili med revidiranjem. Upam tudi, da bomo lahko podobno tesne odnose vzpostavili tudi z evropskim javnim tožilstvom, ko bo to končno začelo delovati, na začetku v 22 državah. Skladno s Pogodbama morajo države članice z **učinkovitimi in neodvisnimi pravosodnimi sistemi** zavzeto ščititi finančne interese EU, kot bi bili njihovi nacionalni. In zavedam se prizadevanj vašega odbora, ki so pripomogla k temu, da sta zakonodajalca prejšnji teden dosegla pomemben politični sporazum, ki vključuje več priporočil, ki jih je Sodišče dalo v svojem mnenju. Pri tem bi čestital zlasti sopročevalcu, g. Sarvamaaju.

Izkušnje iz preteklosti moramo uporabiti tudi za to, da omogočimo **čim prejšnji** začetek novega finančnega obdobja. Seveda je pomembno, da se vse naredi pravilno, vendar je bilo do konca leta 2019, ki je

predzadnje leto sedanjega sedemletnega proračunskega obdobja, izplačanih le 40 % dogovorjenih sredstev EU za sedemletno obdobje, pri čemer so jih nekatere države članice porabile manj kot tretjino. Tabela s povzetkom po posameznih državah najdete v dokumentu Sodišča Revizija na kratko. Jasno je, da je problem **črpanja sredstev EU** v praksi še vedno prisoten, in sicer ne glede na cilje ali zahteve, določene na politični ravni. To je prispevalo k izrednemu povečanju neporavnanih obveznosti, ki so do konca leta 2019 dosegle 298 milijard EUR in jih bo treba obravnavati z ustreznimi ukrepi – ne le v tem, ampak tudi v naslednjem večletnem finančnem okviru.

Spoštovane gospe in gospodje, naj za konec še poudarim,

da imajo države članice in Evropska komisija v teh kriznih časih še posebej veliko odgovornost za dobro in učinkovito upravljanje financ EU. Letošnje poročilo Sodišča, o katerem bom danes z vami z veseljem razpravljal, kaže, da bodo za doseganje tega cilja potrebna **nadaljnja prizadevanja**. Kot neposredno izvoljeni poslanci Evropskega parlamenta imate pri izvajanju zakonodajnega in političnega nadzora **veliko odgovornost** za zagotovitev, da bo ta cilj dejansko uresničen.

Hvala za vašo pozornost.